

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres

Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr

00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)

F 070 378 6100 (algemeen)

www.rijksoverheid.nl/ezk

Behandeld door

Ons kenmerk

WJZ / 18246674

Uw kenmerk

-

Bijlage(n)

2

- verslag hoorzitting

- stukken met inventarislijst

20 DEC 2018

Datum

Betreft Beslissing op uw bezwaar tegen mijn Wob-besluit inzake Damen
Shipyards, kenmerk DGBI-TOP / 18184961

Geachte heer Leijten,

Bij brief van 21 augustus 2018, ontvangen 4 september 2018, heeft u bezwaar
ingediend tegen mijn besluit van 15 augustus 2018 met kenmerk DGBI-TOP /
18184961 (hierna: het bestreden besluit).

Met deze brief wordt op uw bezwaar beslist.

1. Verloop van de procedure

In drie brieven van 18 april 2018 en een brief van 30 april 2018, allen ontvangen
op 2 mei 2018, heeft u met een beroep op de Wet openbaarheid van bestuur
(hierna: Wob) verzocht om informatie over Damen Shipyards Group (hierna:
Damen Shipyards) in Somalië, Libië, Nigeria en Sierra Leone. U vroeg om
informatie over de mogelijke en/of daadwerkelijke levering van schepen en/of
andere vaartuigen door Damen Shipyards Group en/of dochterbedrijven aan een
van de genoemde landen.

Bij het bestreden besluit heb ik besloten om u de verzochte informatie niet te
verstrekken voor zover het de landen Somalië, Libië en Nigeria betreft. Ten
aanzien van Sierra Leone heb ik uw verzoek afgewezen. U heeft bij voornoemde
brief van 21 augustus 2018 bezwaar gemaakt tegen dit besluit. Bij brief van 11
september 2018 heb ik de ontvangst van uw brief bevestigd.

Bij brief van 1 november 2018 heb ik de beslistermijn ten aanzien van dit besluit
verlengd met zes weken tot 20 december 2018.

Op 19 november 2018 vond een hoorzitting plaats bij het ministerie van
Economische Zaken en Klimaat. Voor de samenstelling van de commissie en het
verhandelde ter zitting verwijs ik naar het bijgevoegde verslag van de hoorzitting.
U heeft schriftelijk bevestigd zich in het verslag te kunnen vinden.

2. Ten aanzien van de ontvankelijkheid

Uw bezwaarschrift is ingediend binnen zes weken na bekendmaking van het besluit. Het voldoet ook overigens aan de in de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) gestelde eisen.

3. Wettelijk kader

De Wob luidt voor zover van belang als volgt:

Artikel 10

1. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft achterwege voor zover dit:

(...)

c. bedrijfs- en fabricagegegevens betreft, die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld;

(...)

2. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:

a. de betrekkingen van Nederland met andere staten en met internationale organisaties;

(...)

e. de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer;

(...)

g. het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden.

(...).

4. Gronden van bezwaar

Uw bezwaar laat zich als volgt duiden. U merkt op dat (i) de stukkeninventarisatie zoals deze heeft plaatsgevonden, incompleet is. Daarnaast beklaagt u zich (ii) over de gronden die ik voor niet-openbaarmaking van de geïnventariseerde stukken heb aangevoerd.

Ad i: incomplete stukkeninventarisatie

- 1) U geeft aan dat u een brief mist, gedateerd 7 augustus 2013, van Damen aan René van Hell (destijds directeur Internationaal Ondernemen Min EZ en Min BuZa) over de 'Bouw en levering van lange- afstand-

patrouilleschepen door Damen Shipyards aan Atlantic Marine and Offshore voor Somalië'.

- 2) U geeft aan dat u een brief mist, gedateerd 27 augustus 2013, aan minister Kamp over het samen met de Somalische overheid ontwikkelen van een kustwacht aldaar, ondertekend door [REDACTED] van AMO.

Ad ii: ingeroepen weigeringsgronden

- 1) *Algemene klacht*
U klaagt dat ik ten onrechte ben overgegaan tot een generieke weigering waarbij voor de gehele inventarislijst in één keer wordt geoordeeld dat de documenten niet openbaar kunnen worden gemaakt omdat het gaat om hetzelfde soort verslag. U geeft aan dat ik per document op passageniveau moet aangeven waarom het openbaar maken van het document op dat niveau niet mogelijk is en per passage een weigeringsgrond moet noemen.
- 2) *Eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer*
U bestrijdt mijn toepassing van de weigeringsgrond, genoemd in artikel 10, tweede lid, aanhef en onder e, van de Wob op zichzelf niet, maar u wenst dat ik duidelijk aangeef ten aanzien van welke passages ik deze weigeringsgrond inroep.
- 3) *Het bevatten van bedrijfs- en fabricagegegevens die voor natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn medegedeeld*
U geeft aan dat voor zover ik een beroep doe op artikel 10, eerste lid, aanhef en onder c, van de Wob, u het vermoeden opwerpt dat ik deze weigeringsgrond te ruimhartig toepas. U verwijst hierbij naar jurisprudentie van de bestuursrechter. U geeft in het kader van deze weigeringsgrond tevens aan dat u heeft verzocht om openbaarmaking van stukken waaruit de overeengekomen vertrouwelijkheid van de informatiedeling blijkt. U beklaagt zich erover dat ik geen stukken van deze aard heb verstrekt.
- 4) *Het belang van goede betrekkingen van Nederland met andere staten en internationale organisaties*
U klaagt dat voor zover ik een beroep doe op artikel 10, tweede lid, aanhef en onder a, van de Wob, ik, voordat ik op u besluit besliste, conform uw oorspronkelijke verzoek de betrokken staten en/of

internationale organisaties had dienen te consulteren. U verzoekt mij om vooralsnog tot consultatie over te gaan.

- 5) *Het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling*
U klaagt dat voor zover ik een beroep doe op artikel 10, tweede lid, aanhef en onder g, van de Wob, ik onvoldoende aangeef hoe ik de verwachte benadeling heb ingeschat en hoe ik deze heb afgewogen tegen het belang dat is gemoeid met openbaarmaking.

4. Overwegingen

Met betrekking tot uw bezwaargronden overweeg ik het volgende.

Ad i: incomplete inventarisatie

U heeft aangegeven dat u enkele documenten mist. Hierover overweeg ik het volgende.

Met betrekking tot de brief van Damen aan René van Hell van 7 augustus 2013 deel ik u het volgende mede. Zoals ik in mijn besluit van 15 augustus 2018 aangaf, is het directoraat-generaal Buitenlandse Economische Betrekkingen (BEB) in 2012 overgegaan naar het ministerie van Buitenlandse Zaken. Het archief van BEB is eveneens overgegaan. De brief is dus niet in mijn bezit. Te dien aanzien verklaar ik uw bezwaar ongegrond.

De brief van 27 augustus 2013 aan minister Kamp van [REDACTED] van AMO, heb ik na een nadere inventarisatie gevonden. In zoverre verklaar ik uw bezwaar gegrond. Ik maak de brief openbaar met weglating van de in deze brief opgenomen persoonsgegevens. De nadere inventarisatie, die plaatsvond met behulp van een informatiespecialist, heeft verder geen nieuwe documenten opgeleverd.

Ad ii: onjuiste toepassing/motivering weigeringsgronden

1) Algemene klacht

Uw algemene klacht ziet op de integrale weigering van de geïnventariseerde documenten. Over deze klacht overweeg ik het volgende.

Volgens vaste jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS) verplicht de Wob niet tot het aldus verstrekken van documenten met informatie die, gelet op het doel van het verzoek, geen

samenhangende en zinnige informatie bevat (zie: ABRvS 12 juli 2017, ECLI:NL:RVS:2017:1879).

Ter hoorzitting heeft u aangegeven dat u de stukken graag gelakt verstrekt ziet, ook wanneer dit betekent dat de verstrekte stukken in gelakte vorm niet zelfstandig leesbaar zijn.

In dit geval zie ik aanleiding om aan uw verzoek tegemoet te komen. Ik zal de geïnventariseerde stukken openbaar maken voor zover er informatie in is opgenomen die weliswaar niet zelfstandig leesbaar is, maar waarop evenmin een weigeringsgrond van toepassing is. De stukken worden bij dit besluit gevoegd. Ten aanzien van document 7 vermeld ik dat dit document, gezien het feit dat het document na uw Wob-verzoek is gedateerd, formeel buiten de reikwijdte van uw verzoek valt en abusievelijk in de eerdere inventarisatie is opgenomen. Ik maak het document gedeeltelijk openbaar.

Voordat ik uw overige klachten behandel, zie ik aanleiding om de opbouw van de documenten te schetsen. Alle geïnventariseerde documenten betreffen concept-verslagen van exportoverleggen. Deze concepten zijn nooit nader uitgewerkt en betreffen dus ook tevens de meest actuele versies. De verslagen zijn beknopt en thematisch opgesteld. Elk document vangt aan met een lijst van aanwezigen. Vervolgens wordt zakelijk samengevat per regio, land en/of marktsegment weergegeven wat de voor Damen Shipyards relevante ontwikkelingen zijn, met welke partijen Damen Shipyards handelsrelaties heeft of beoogt, wat voor struikelblokken of drempels worden ervaren, personeelswisselingen die in het kader van de gevoerde overleggen relevant zijn en eventuele conferenties, congressen en exposities waar Damen Shipyards al of niet aanwezig zal zijn.

Een groot deel van de informatie die in de documenten is opgenomen, valt buiten de reikwijdte van uw verzoek. Het betreft informatie over andere landen, marktsegmenten en regio's dan die waar u in uw verzoek naar vraagt, algemene informatie over strategieën van en actualiteiten met betrekking tot Damen Shipyards die geen betrekking heeft op uw verzoek en organisatorische ontwikkelingen binnen de bij de overleggen betrokken instanties.

Voor zover in de documenten informatie is opgenomen die buiten de reikwijdte van uw verzoek valt, zie ik geen aanleiding om deze informatie openbaar te maken. Binnen de reikwijdte van uw verzoek valt slechts de informatie die aan de orde komt bij de passages over Somalië, Nigeria en Libië. Deze passages worden begeleid met een verwijzing naar de weigeringsgronden in de Wob.

2) Eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer

U heeft op zichzelf geen bezwaar tegen het feit dat ik mij in het bestreden besluit op deze weigeringsgrond heb beroepen, maar u stelt dat de toepassing van de weigeringsgrond voor u oncontroleerbaar is, aangezien u geen documenten heeft ontvangen. Met betrekking tot dit laatste, verwijs ik u naar hetgeen ik hierboven onder 1) heb toegelicht. Ik voeg daaraan toe dat de onleesbaar gemaakte persoonsgegevens zijn opgenomen in de aanwezigenlijst bovenaan de verslagen en onderaan in de vorm van de naam van de auteur.

3) Het bevatten van bedrijfs- en fabricagegegevens die voor natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn medegedeeld

4) Het belang van goede betrekkingen van Nederland met andere staten en internationale organisaties

U verzoekt om documenten waaruit de vertrouwelijkheid van de gedeelde bedrijfs- en fabricagegegevens blijkt. Verder geeft u aan dat u vermoedt dat ik de ingeroepen weigeringsgrond te ruimhartig heb toegepast. Daarnaast stelt u dat ik niet over heb mogen gaan tot weigering van openbaarmaking in het belang van de betrekkingen van Nederland met andere staten en/of internationale organisaties, zonder te dien aanzien de desbetreffende staten en/of internationale organisaties te consulteren. Deze bezwaargronden lenen zich voor gezamenlijke behandeling.

In de gevonden documenten staat informatie waaruit kan worden afgeleid op welke markten Damen Shipyards zich begeeft, wil begeven, heeft begeven of heeft willen begeven. Concurrenten, leveranciers en samenwerkingspartners van Damen Shipyards kunnen op basis van deze informatie inzicht verkrijgen in de concurrentiepositie van Damen Shipyards. Bovendien gaat het om niet-openbare informatie waaruit kan worden afgeleid welke landen (al of niet) de aanschaf van bepaalde marinevaartuigen overwegen. Het betreft dus vertrouwelijke informatie met een militair karakter.

De hierboven omschreven informatie vormt zowel bedrijfs- en fabricagegegevens als informatie waarvan ik meen dat de verstrekking ervan niet opweegt tegen het belang van de instandhouding van goede betrekkingen van Nederland met andere staten en/of internationale organisaties. Op grond van artikel 10, eerste lid, aanhef en onder c alsmede het tweede lid, aanhef en onder a, van de Wob, weiger ik deze informatie openbaar te maken. De weigeringsgronden zien steeds gezamenlijk op de passages met betrekking tot de landen waarop uw verzoek zag.

Anders dan u vermoedt, pas ik ten aanzien van de meeste passages de eerstgenoemde weigeringsgrond aldus niet ruimhartiger toe dan toegestaan. In zoverre verklaar ik uw bezwaar ongegrond.

Voor zover u om bewijsstukken omtrent de vertrouwelijkheid van de geweigerde informatie verzoekt, overweeg ik het volgende. De vertrouwelijkheid van de informatie blijkt reeds uit het feit de documenten zelf vermelden dat de verslagen vertrouwelijk dan wel, in een enkel geval, zeer vertrouwelijk zijn.

Uw verzoek aan mij om de betrokken staten en/of internationale organisaties te consulteren, wijs ik af. Anders dan u stelt, is het consulteren van andere staten en/of internationale organisaties niet (steeds) een eis voor een beroep op deze weigeringsgrond. Zoals de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State eerder heeft overwogen (onder meer in de uitspraak van 12 september 2018, ECLI:NL:RVS:2018:29889), wordt met de uitzonderingsgrond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder a, van de Wob blijkens de geschiedenis van de totstandkoming van deze bepaling (Kamerstukken II 1986/87, 19859, 3, p. 34) beoogd te voorkomen dat de wettelijke plicht tot het verstrekken van informatie tot gevolg zou hebben dat de Nederlandse internationale betrekkingen schade zouden lijden. Voor toepassing van deze bepaling is voldoende dat als gevolg van het verschaffen van informatie valt te voorzien dat het internationale contact op bepaalde punten stroever zal gaan lopen.

Zoals hierboven vermeld, betreft de geweigerde informatie niet-openbare informatie waaruit kan worden afgeleid welke landen al of niet de aanschaf van bepaalde marinevaartuigen overwogen of hebben overwogen. Het betreft dus vertrouwelijke informatie met een militair karakter. Naar mijn oordeel kan ook zonder expliciet bezwaar van de betrokken staten worden geconstateerd dat het voldoende voorzienbaar is dat openbaarmaking van deze informatie ertoe zal leiden dat de contacten met de desbetreffende staten/instanties stroever zullen verlopen. Ik acht het niet opportuun om de desbetreffende staten te consulteren. Voor zover uw bezwaar erop is gericht dat ik dit wel behoort te doen of had behoren te doen, verklaar ik uw bezwaar ongegrond.

5) Het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling

Uw bezwaar richt zich ook op het door mij ingeroepen artikel 10, tweede lid, aanhef en onder g, van de Wob.

Na heroverweging zie ik af van toepassing van deze weigeringsgrond. De overige ingeroepen weigeringsgronden kunnen de weigering zelfstandig dragen.

5. Beslissing

Gelet op hetgeen hiervoor is overwogen, beslis ik als volgt:

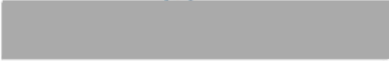
- A. Uw bezwaar, genoemd onder punt i, verklaar ik gegrond;
- B. Uw bezwaar, genoemd onder punt ii, verklaar ik ongegrond;
- C. Ik maak de documenten, genoemd op de bijgevoegde inventarislijst, openbaar voor zover deze binnen de reikwijdte van uw verzoek vallen en met weglating van in deze documenten opgenomen persoonsgegevens, bedrijfs- en fabricagegegevens en informatie waarvan openbaarmaking niet opweegt tegen het belang van de betrekkingen van Nederland met andere staten en/of internationale organisaties.

Hoogachtend,

De Minister van Economische Zaken en Klimaat,
namens deze:

drs. M.R.P.M. Camps
secretaris-generaal

U kunt tegen deze beschikking beroep instellen bij de rechtbank Midden-Nederland, postbus 16005, 3500 DA Utrecht. Het beroepschrift moet binnen zes weken na de dag waarop de beschikking u is toegezonden door de rechtbank zijn ontvangen. U kunt ook digitaal beroep instellen bij genoemde rechtbank via <http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht>. Daarvoor moet u wel beschikken over een elektronische handtekening (DigiD). Kijk op de genoemde site voor de precieze voorwaarden.

Het beroepschrift moet op grond van artikel 6:5 van de Algemene wet bestuursrecht zijn ondertekend en bevat ten minste de naam en adres van de indiener, de dagtekening, de omschrijving van het besluit waartegen het beroep is gericht, zo mogelijk een afschrift van dit besluit, en de gronden waarop het beroepschrift rust.

Van de indiener van het beroepschrift wordt griffierecht geheven door de griffier van de rechtbank. Nadere informatie over de hoogte van het griffierecht en de wijze van betalen wordt door de griffie van de rechtbank verstrekt.